

TRAFIKVERKET

Kiruna ny järnvägsstation

Inledande samråd inför Järnvägsplan – Lokaliseringsutredning

Oktober 2020

Trafikverket

Projektledare:
Marie Stenman

Webbplats:

www.trafikverket.se/kiruna-jarnvagsstation

Adress diariet:

investeringsprojekt@trafikverket.se

Syfte med samrådet

Trafikverket har nu startat arbetet med att fortsätta utreda placering av ny järnvägsstation i Kiruna.

Som ett första steg i arbetet hålls ett inledande samråd. Syftet med samrådet är att tidigt i processen inhämta synpunkter och underlag inför det kommande planarbetet med framtagande av järnvägsplan.

Samrådsmaterialet innehåller en översiktlig beskrivning av alternativen baserat på tidigare framtaget underlag av Trafikverket.

Bakgrund

Till följd av LKAB:s gruvverksamhet pågår en samhällsomvandling i Kiruna sedan år 2004. Delar av staden avvecklas samtidigt som nya områden utvecklas.

Kiruna nya centrum håller på att byggas ca 3 km öster om nuvarande läge. I centrumområdet kommer bland annat bostäder, centrumhandel, stadshus, hotell, sjukhus m m att finnas.

Trafikverket berörs av samhällsomvandlingen i och med att statliga vägar och järnvägar påverkas.

Kiruna Ny järnväg

Malmbanan passerade tidigare mer centralt genom Kiruna men i och med påverkan av gruvdriften har en ny järnväg byggts söder om staden. Den nya sträckan av Malmbanan togs i drift år 2012.

Förutsättningarna i området gjorde även att den dåvarande järnvägsstationen behövde ersättas med en ny station.

Trafikverket byggde därför en ny tillfällig järnvägsstation för resandeutbyte ca 2 km väster om det gamla stationsläget och persontrafiken flyttades över till den nya stationen i augusti 2013.

Även en ny godsbangård – Kirunavaara godsbangård (KIA) byggdes 2013, placerad längs med nya järnvägen söder om Kiruna.

JÄRNVÄGSPLAN

Kiruna ny järnvägsstation

Trafikverket har nu med beslutade alternativ från Förstudien som grund startat arbetet med framtagande av järnvägsplan.

Syftet med järnvägsplanen är att besluta om permanent placering och utformning av järnvägsstationen.

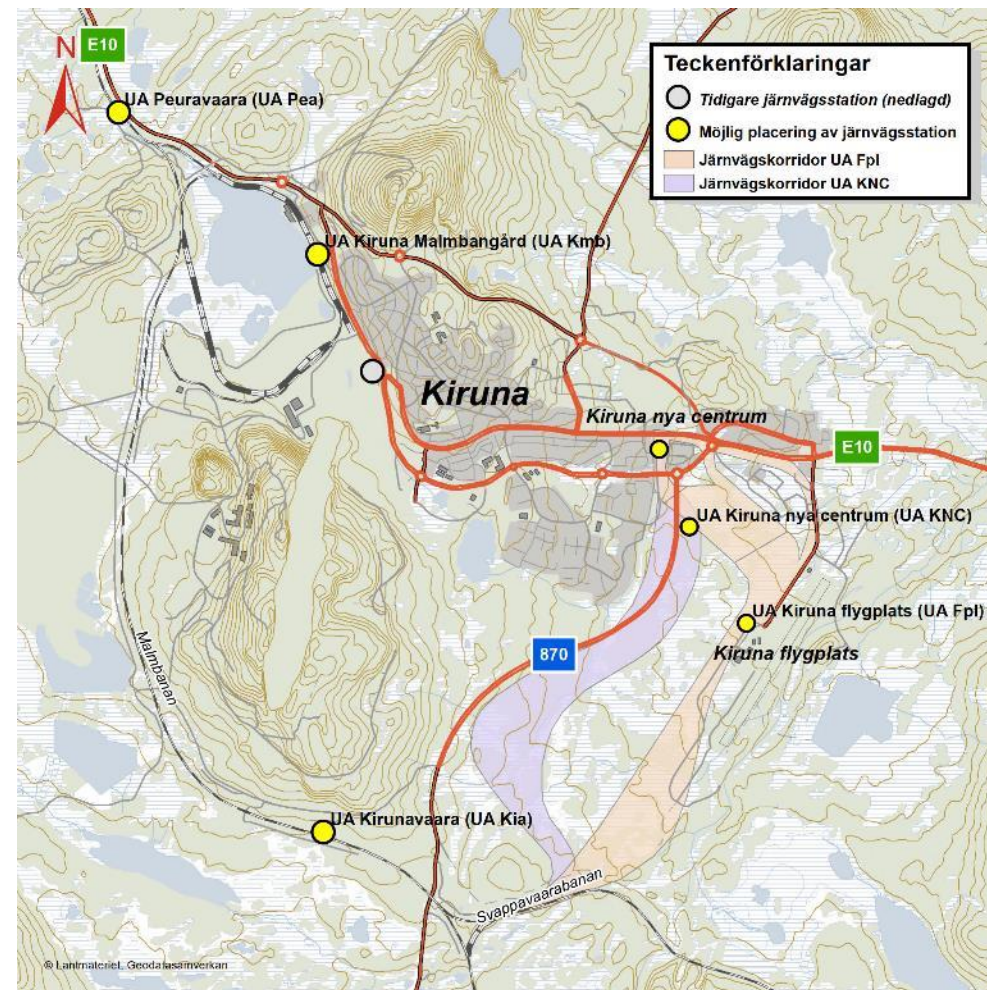
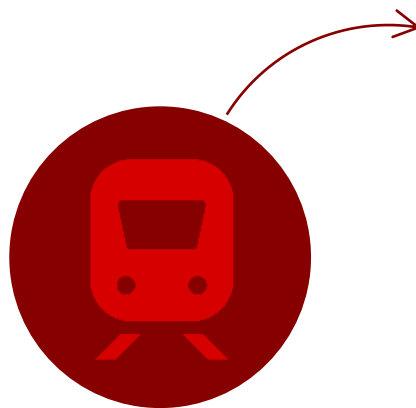
JÄRNVÄGSPLAN

Kiruna ny järnvägsstation

Det första steget i järnvägsplanen är lokaliseringsutredning.

När val av lokalisering är beslutad fortsätter planarbetet med framtagning av planförslag samt miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Hela järnvägsplaneprocessen tar ca 2-2,5 år.

Planläggningsprocessen

Järnvägsplan Kiruna ny järnvägsstation

Järnvägsplanens olika skeden med preliminära tider.

Förutsättningar

Beskrivning av förutsättningar inför lokaliseringsutredningen

Trafikering Malmbanan/Kiruna

Malmbanan trafikeras av olika tågtyper: **malmtåg, godståg och persontåg.**

Dagens trafik Kiruna:

- Malmtåg, 21 tåg/dygn
- Godståg, 18 tåg/dygn
- Persontåg, ca 16 tåg/dygn
 - 5-6 avgångar/dag Luleå-Gällivare-Kiruna
 - 2 avgångar/dag Kiruna-Riksgränsen/Narvik

Järnvägsstation Kiruna – funktionskrav

Vid utformning av järnvägsstationen är det viktigt att funktionskraven uppfylls, vilket bland annat innebär att:

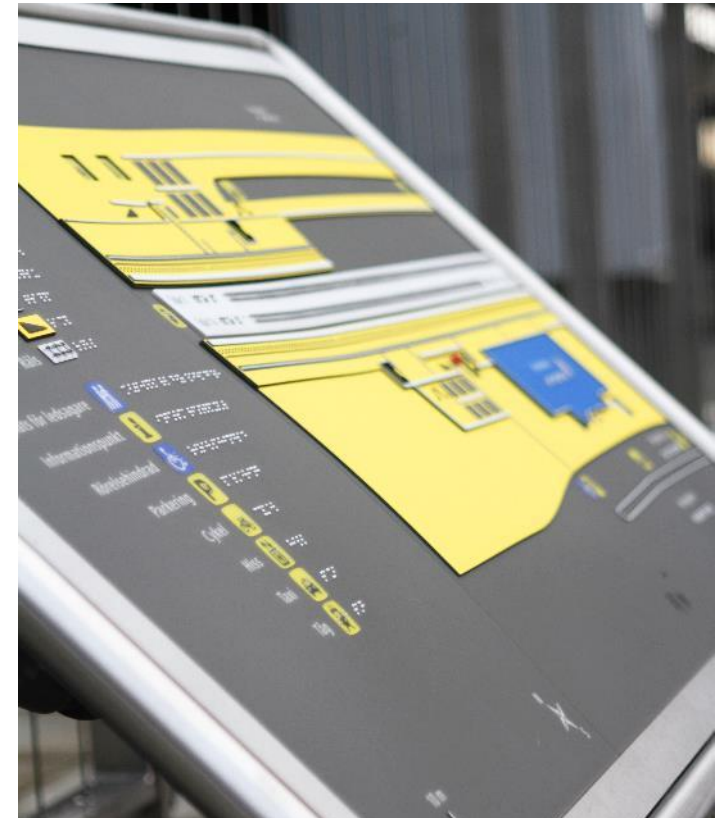
Resandeutbyte ska kunna ske för två persontåg samtidigt

Vid eller i närheten av stationen ska det finnas spår och utrymmen för:

- Uppställning av persontåg och vagnar
- Spår för drift- och underhåll, t ex. snöröjningsfordon

Stationen utformas enligt gällande krav för t ex.

- Tillgänglighetsanpassning
- Informationssystem
- Åtkomst till stationsområde och till plattformarna

Trafikering persontåg

Kiruna C trafikeras av olika typer av persontåg med olika tåglängder:

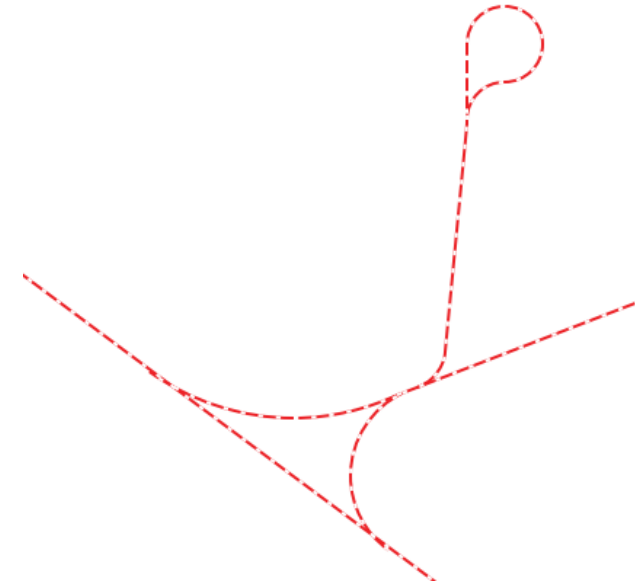
- Regionaltåg, max 110 meter
- Lokdragna tåg med sittvagnar, max 175 meter
- Nattåg (lokdraget), max 330 meter

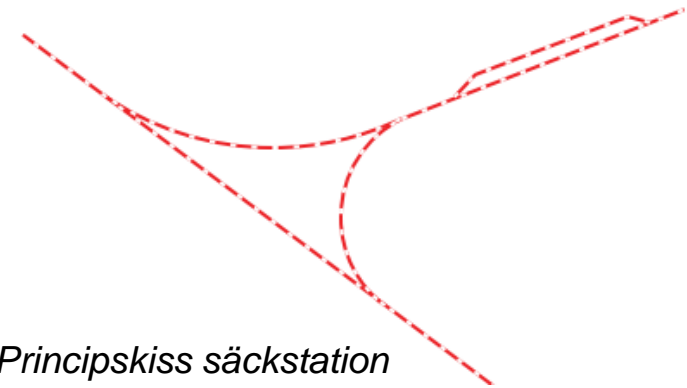
Stationsutformning

Järnvägsstationen i Kiruna kan utformas på olika sätt beroende på var den placeras:

- **Genomgående stationslösning**, tågen kan fortsätta i samma färdriktning utan att "vända"
- **Säckstation**, tågen "vänder" för att kunna byta färdriktning:
 - Lokdragna tåg byter färdriktning genom att byta plats på loket genom lokrundgång på intilliggande spår
 - Motorvagnståg byter färdriktning genom att byta förarhytt till motsatta sidan av tåget

Principskiss vändslinga

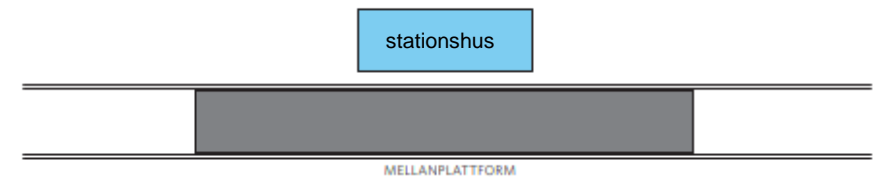
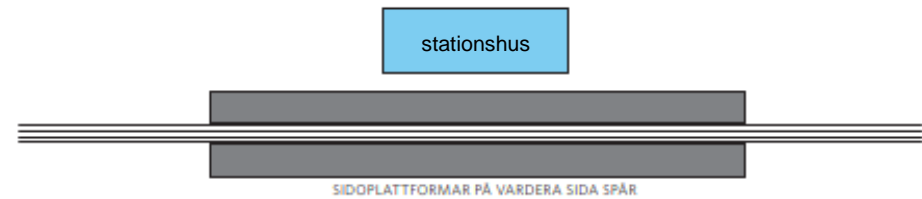
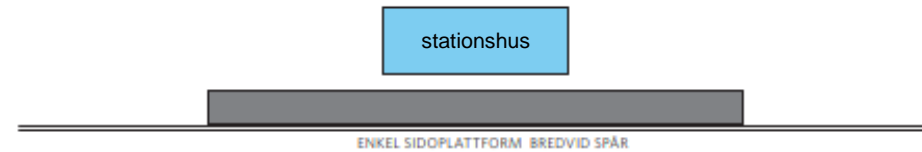

Principskiss säckstation

Stationsutformning

Spår och plattformar kan utformas på olika sätt:

- Grundkravet är att tågmöten och resandeutbyte ska kunna ske samtidigt för **två persontåg på stationen**.
- En säckstation kräver att ett **ledigt spår** finns för lokrundgång för byte av tågets färdriktning.
- Stationen kan t ex byggas med en **mellanplattform** eller två **sidoplattformar**.

Olika plattformsprinciper, Trafikverket Stationshandbok 2013:060

Ny järnväg - markåtkomst

Utformningen av järnvägen styr hur stort markområde som behöver tas i anspråk för den nya anläggningen, bland annat gäller följande krav:

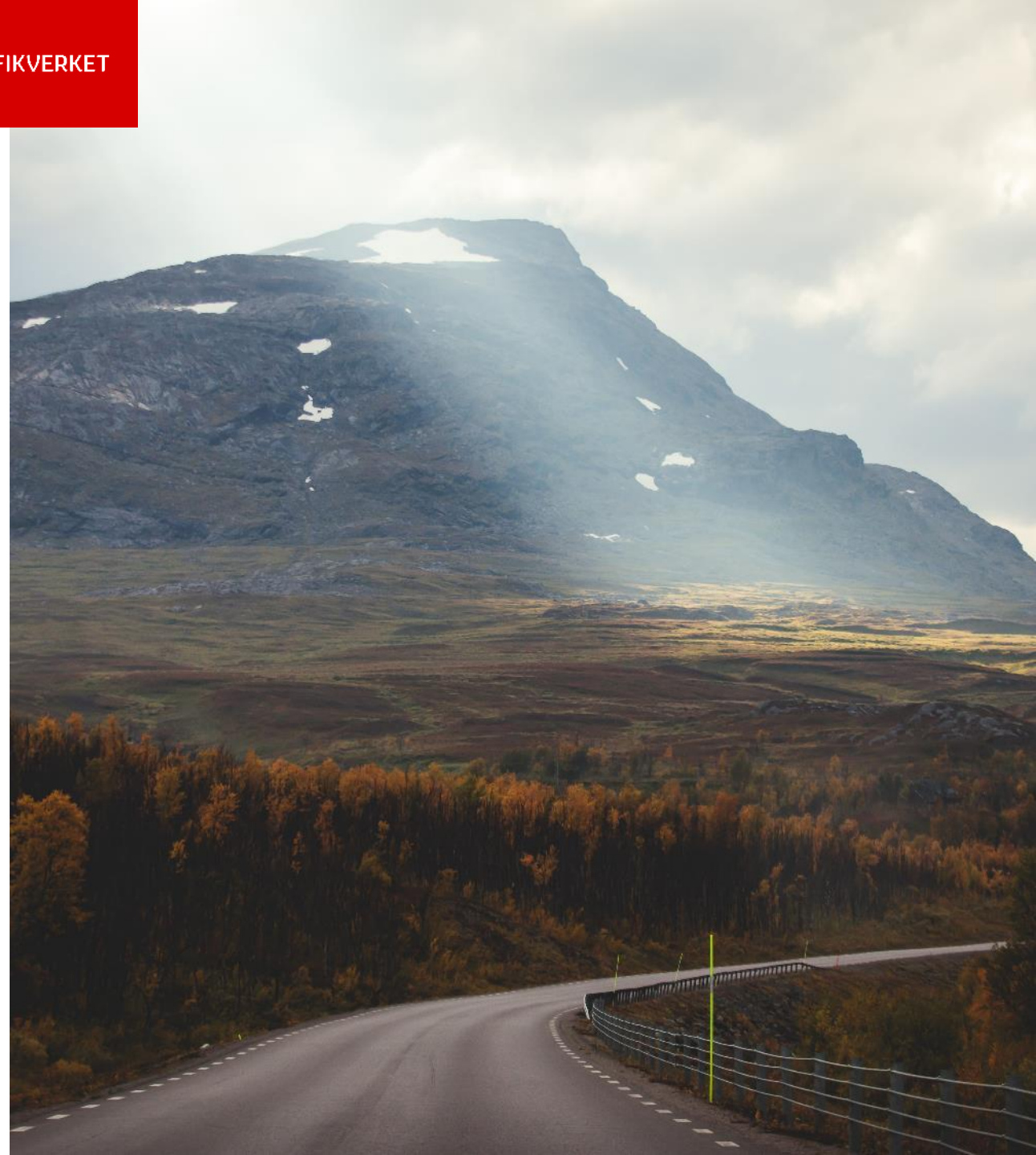
- **Stängsel** ska finnas längs med järnvägen
- Alla korsningar väg/järnväg ska vara **planskilda**
- **Servicevägar** för drift- och underhåll ska kunna anläggas längs med järnvägen och vid stationer
- **Säkerhetszon** ska finnas utanför järnvägsanläggningen

Projekt mål

Målstyrning

- Trafikverkets mål för investeringsprojekt utgår från de **Nationella transportpolitiska målen**.
- Utifrån dessa mål formuleras ett **Ändamål** för projektet som sedan ligger till grund för målnedbrytning på projektnivå.
- I Järnvägsplan – skede lokaliseringsutredning benämns målen **Lokaliseringsmål**.

Projektets ändamål

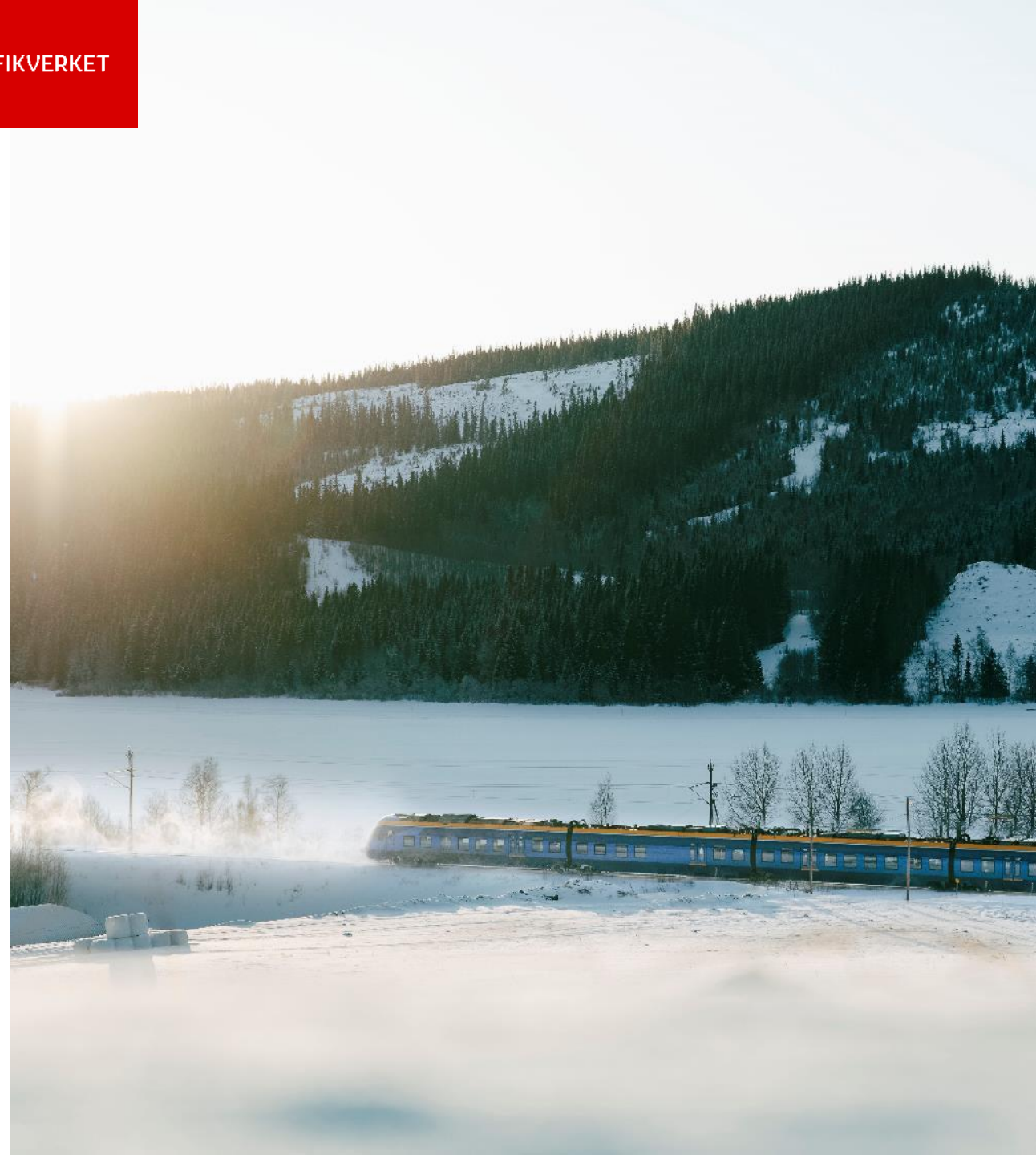
Vad ska uppnås med projektet, vilka behov och problem ska lösas?

”Ändamålet med projektet är att identifiera en långsiktigt hållbar lokalisering av järnvägsstationen i Kiruna. Detta för att säkerställa tillgänglighet för tågresande till och från Kiruna centralort samt fjällbyarna och Norge och därigenom transportkvalitén för persontåg.”

Lokaliseringsmål

- I arbetet med lokaliseringstuderingen kommer **bedömning av måluppfyllelse** för de olika alternativen att göras kopplat till framtagna lokaliseringsmål.
- Bedömningen av måluppfyllelse kommer att vara en del av den **samlade bedömningen av alternativen**
- Den samlade bedömningen är en del av **beslutsunderlaget** vid val av lokaliseringsalternativ

Tillgänglighet

Läget för Kiruna station ska tillsammans med övrigt transportsystem ge en god tillgänglighet till uttalade målpunkter och skapa förutsättningar för hållbara resor.

Kapacitet

Likvärdig kapacitet och robusthet, motsvarande tidigare stationslösning, för såväl godstrafik som persontrafik.

Tidseffektiv lösning för persontrafik (resenärer och operatörer) som inte har slutstation Kiruna

Trafiksäkerhet

Stationsläget ska ge möjlighet för en god trafiksäkerhet för resande till och från stationen samt för övrig omgivning.

Miljö/Hållbarhet

Lokalisering och utformning av ny anläggning ska minimera negativ påverkan på boendemiljö, natur- och kulturmiljö, landskap och gestaltning, besöksnäring, friluftsliv och näringsliv.

Negativ påverkan på renskötseln ska minimeras.

Ekonomi

Stationen ska utformas för att vara samhällsekonomiskt effektiv och en optimerad kostnad ur ett livscykelperspektiv ska eftersträvas.

Utredningsalternativ

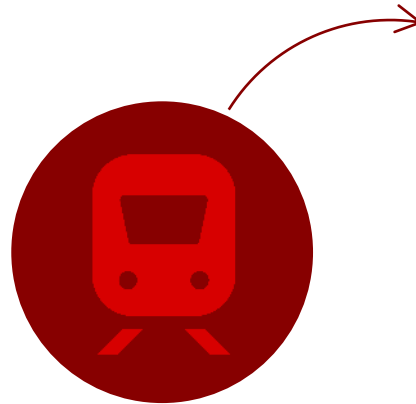
Översiktlig beskrivning av studerade alternativ

JÄRNVÄGSPLAN

Utredningsalternativ

Bild nr 24-47 redovisar en översiktlig beskrivning av aktuella utredningsalternativ avseende:

- Placering, utformning
- Tillgänglighet
- Funktion/kapacitet
- Miljö/hållbarhet

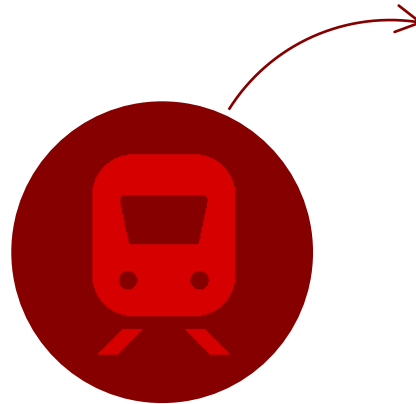
UTREDNINGSSALTERNATIV

JÄRNVÄGSPLAN

Utredningsalternativ

- **Föreslagna** placeringar och utformningar av stationen illustreras översiktligt. Detta kommer att studeras i detalj i kommande arbete.
- I det fortsatta arbetet med järnvägsplanen kommer effekter och konsekvenser för de olika alternativen att **studeras vidare**. Redovisningen kommer att kompletteras med bland annat påverkan på **boendemiljö, friluftsliv, gestaltning och landskap**.

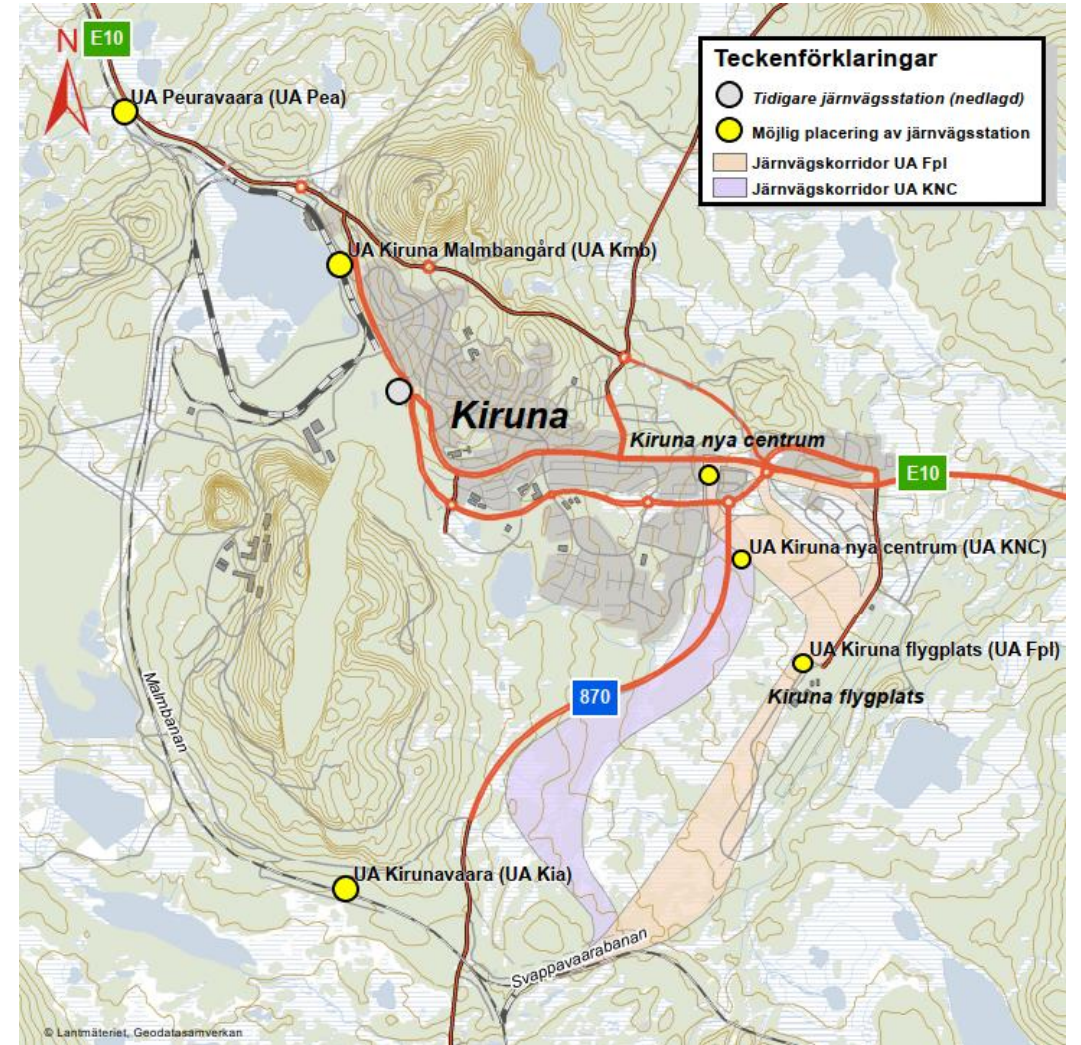
JÄRNVÄGSPLAN

Utredningsalternativ

Alternativ som studeras för lokalisering av ny järnvägsstation:

- Kiruna malmbangård (UA Kmb)
- Peuravaara (UA Pea)
- Kirunavaara (UA Kia)
- Kiruna flygplats (UA Fpl)
- Kiruna nya centrum (UA KNC)
- Kiruna nya centrum via flygplatsen (UA Fpl-KNC)

I kartan illustreras olika möjliga placeringar av järnvägsstationen. Inom korridorerna finns flera olika alternativ för dragning av den nya järnvägen, detta kommer att studeras vidare och redovisas i kommande arbete med järnvägsplanen.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kiruna malmbangård (UA Kmb)

Placering av stationen

- Nuvarande, tillfälliga station vid tidigare Kiruna malmbangård byggs om till en permanent lösning.
- Stationen är placerad ca 2 km väster om nuvarande centrum.
- Avstånd till Kiruna nya centrum ca 5 km

Föreslagen utformning

- Säckstation
- Nuvarande station kompletteras med ny plattform och fler spår för resandetåg.
- Stationsområdet ansluter till Nordkalottvägen (tidigare E10) samt har gång- och cykelanslutning till intilliggande bostadsområden och nuvarande centrumområde i Kiruna.

Kiruna Malmbangård (UA Kmb)

Tillgänglighet

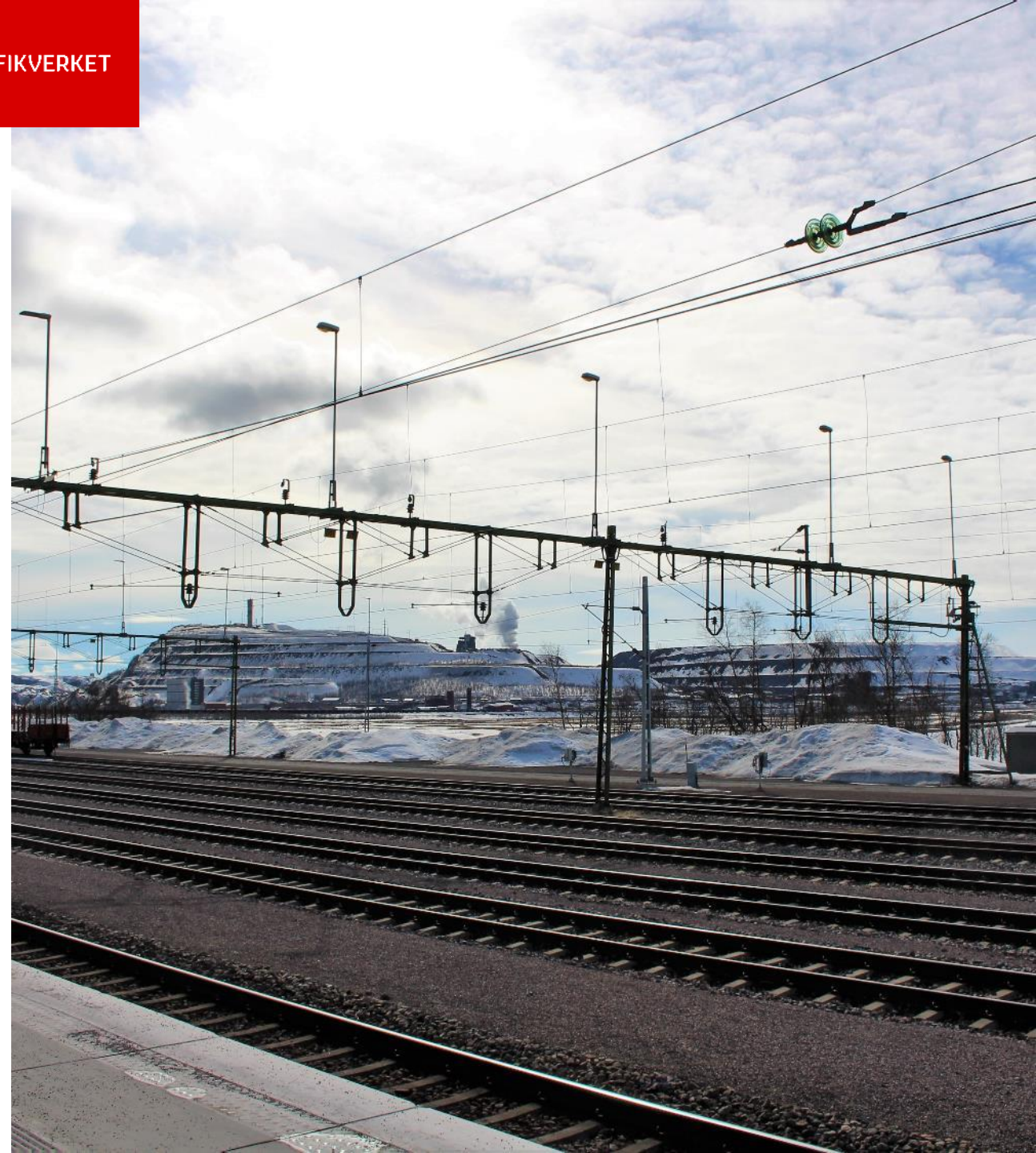
- Anslutningsväg samt gång- och cykelväg finns till stationen idag.
- Avståndet till nya centrum där majoriteten av målpunkterna kommer att finnas kräver omstigningsresa till buss/taxi/bil.

Funktion/kapacitet

- Säckstation innebär längre restider för de resenärer som inte har Kiruna C som målpunkt.
- Stationen trafikeras av persontåg, godståg och malmtåg.

Miljö/hållbarhet

- Alternativet är inom Gabna sameby, bedöms ej påverka rennäringsen.
- Riksintresse kulturmiljö kan påverkas. Inga andra kända miljöintressen eller känsliga naturområden finns inom stationsområdet.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

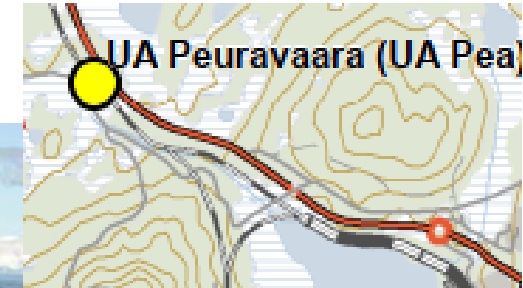
Peuravaara (UA Pea)

Placering av stationen

- Längs med Malmbanan norr om det nordliga triangelspåret.
- Avstånd till Kiruna nya centrum ca 7 km.

Föreslagen utformning

- Genomgångsstation med möjlighet till tågmöten.
- Placering väster om befintlig järnväg med två spår för resandeutbyte med plattformar samt ett utdragsspår/uppställningsspår.
- Anslutningsväg till stationsområdet via E10.
- Planskild passage av Malmbanan till stationsområdet.

Byggnation av triangelspår Peuravaara 2011. Foto Trafikverket.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Peuravaara (UA Pea)

Tillgänglighet

- Avstånd till närmaste bebyggelse 1,5 km
- Avståndet till nya centrum där majoriteten av målpunkterna kommer att finnas kräver omstigningsresa till buss/taxi/bil.

Funktion/kapacitet

- Alternativet innebär kortare restid för de resenärer som inte har Kiruna som slutdestination.
- Genomgångsstation med möjlighet med tågmöten
- Stationen kommer att trafikeras av persontåg, godståg och malmtåg.

Miljö/hållbarhet

- Alternativet är inom Gabna sameby
- Nytt uppställningsspår och anslutningsspår till Malmbanan kommer i konflikt med två Natura 2000-områden och påverkar våtmarksområden.

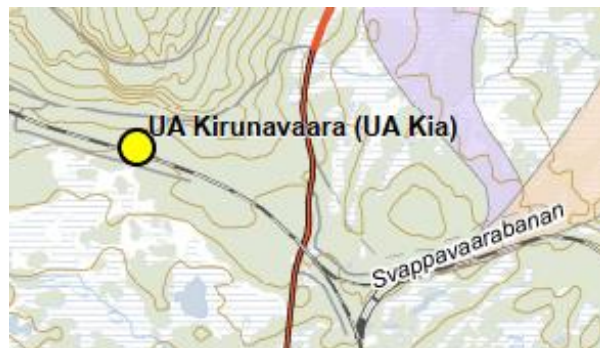
Illustration utformning av stationsområde vid Peuravaara, rapport Lokalisering av Kiruna järnvägsstation TRV 2014/75904

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kirunavaara (UA Kia)

Placering av stationen

- Längs med Malmbanan norr om det södra triangelspåret vid Kirunavaara (Kia) godsbangård
- Avstånd till Kiruna nya centrum ca 7 km

Godsbangård Kirunavaara under byggnation 2011. Foto Trafikverket.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kirunavaara (UA Kia)

Föreslagen utformning

- Genomgångsstation
- Stationen kan byggas med ett eller två spår med tillhörande plattformar eller en mellanplattform.
- Stationen föreslås placeras på södra sidan av Malmbanan och godsbangården. Viltpassagen/ekodukten i söder begränsar både bangården och stationen söderut.
- Stationen ansluts via väg 870 till Kiruna.
- Stationsområdet nås via planskild korsning med Malmbanan.

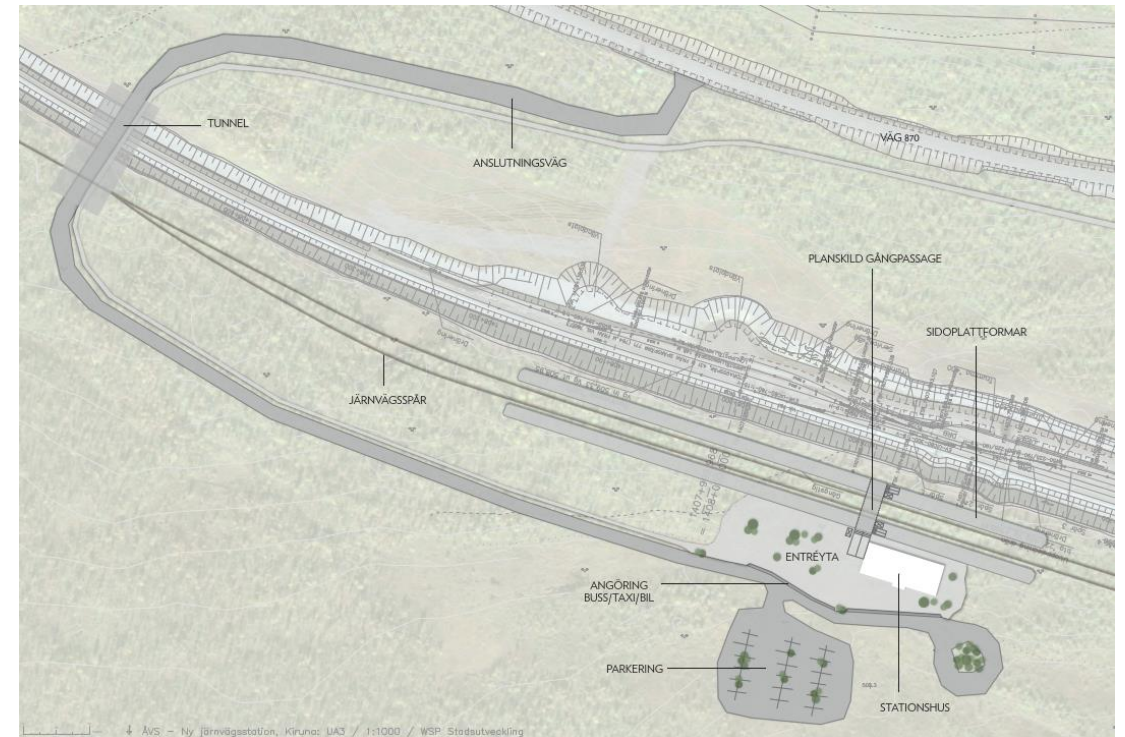

Illustration utformning av stationsområde vid Kia godsbangård, rapport Lokalisering av Kiruna järnvägsstation TRV 2014/75904

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kirunavaara (UA Kia)

Tillgänglighet

- Avståndet till nya centrum där majoriteten av målpunkterna kommer att finnas är 7 km.
- Alternativet förutsätter omstigningsresa till buss/taxi/bil.
- Stationsområdet angränsar till LKAB:s industriområde.

Funktion/kapacitet

- Alternativet innebär kortare restid för de resenärer som inte har Kiruna som slutdestination.
- Genomgångsstation med möjlighet med tågmöten
- Stationen kommer att trafikeras av persontåg, godståg och malmtåg.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kirunavaara (UA Kia)

Miljö/hållbarhet

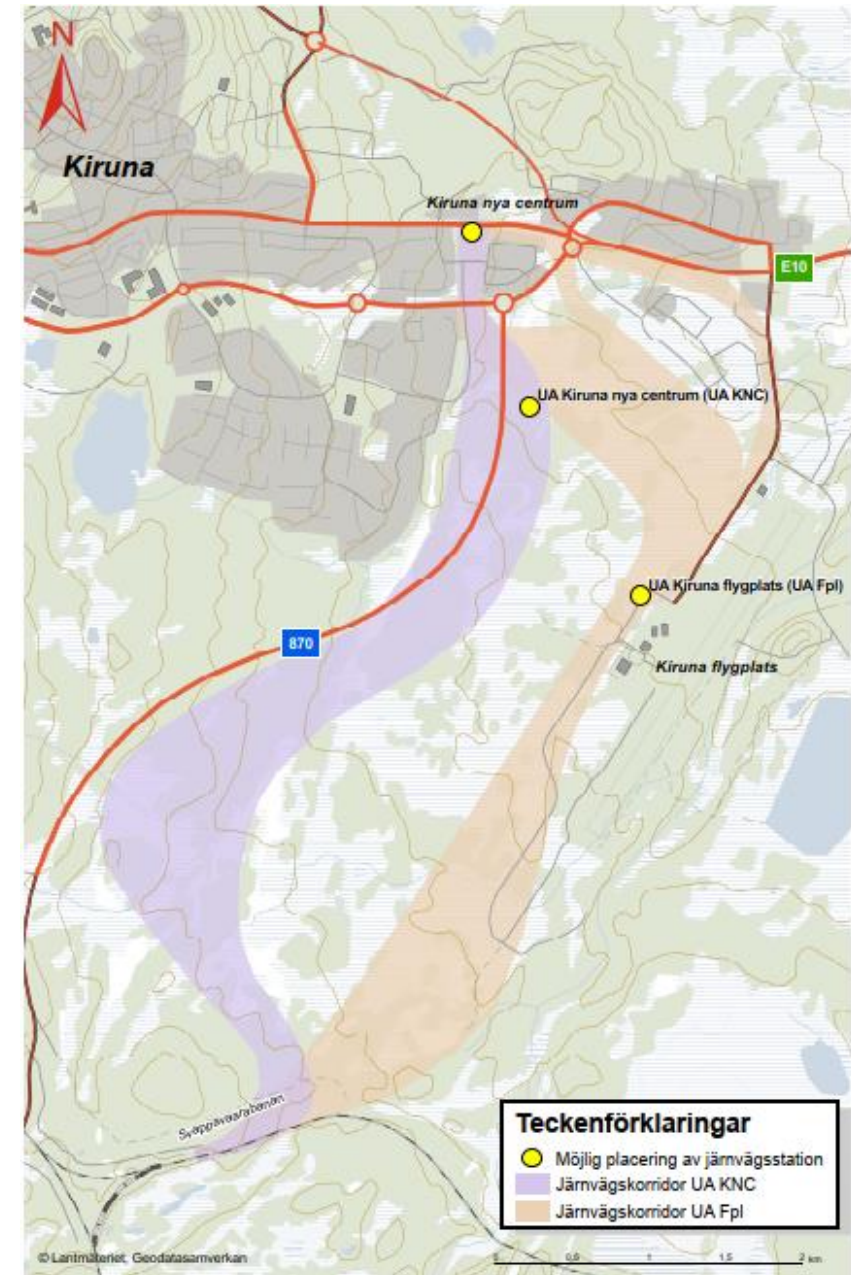
- Alternativet ligger i närheten av våtmarksområde.
- Inga kända fornlämningar bedöms påverkas av den nya järnvägsanläggningen. Beroende på utformningen och lokaliseringen av övriga stationsytor kan tre närliggande övriga kulturhistoria lämningar komma att påverkas.
- Alternativet ligger inom Laevas sameby och inom riksintresseområde för rennäringen. Alternativet tangerar område utpekad som rastbete. Flyttled finns i närheten av bangården och området är även klassat som område med svår passage.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Centrumnära utredningsalternativ

- Ny järnväg byggs och en ny järnvägsstation anläggs i ett mer centralt läge utifrån den pågående samhällsomvandlingen i Kiruna.
- Den nya järnvägen dimensioneras för att klara trafikering med persontåg och sträckningen blir ca 4,5-8 km beroende på utformning av järnvägen och placering av den nya stationen.
- Det nya järnvägsspåret ansluts via Svappavaarabanan till Malmbanan.
- Tre olika principlösningar har studerats för placering av ny järnvägsstation:
 - Kiruna flygplats
 - Kiruna nya centrum
 - Kiruna nya centrum via flygplatsen

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Centrumnära utredningsalternativ

- Inom korridorerna finns flera olika möjliga linjedragningar samt placering och utformning av järnvägsstationen, vilket kommer att studeras vidare i arbetet med järnvägsplanen.
- Alternativen med en placering av stationen vid centrum påverkar bland annat befintlig infrastruktur där planskilda passager järnväg/väg och ytor vid den nya järnvägen och stationsområdet behöver säkerställas. En stationsplacering nära nya centrum måste samordnas med övrig stads- och infrastrukturplanering.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Centrumnära utredningsalternativ

Tillgänglighet

- De centrumnära alternativen innebär en god tillgänglighet till Kiruna nya centrum där tyngdpunkten av målpunkterna kommer att finnas, t ex centrumhandel, sjukhus, hotell, bostäder, kommunhus och övrig samhällsservice.
- Flera av stationsplaceringarna ger möjlighet till goda förbindelser med gång- och cykelväg från stationen till centrala målpunkter i Kiruna.
- De centrumnära alternativen ger möjlighet till regionförstoring och en anslutning av flygplatsen ger även möjlighet att integrera tågtrafiken med flyget.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Centrumnära utredningsalternativ

Kapacitet/funktion

- De centrumnära alternativen innebär längre restider för de resenärer som inte har Kiruna som slutdestination.
- En utformning med en säckstation är sämre för kapaciteten än om järnvägen utformas med en vändslinga/genomgående stationslösning.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Centrumnära utredningsalternativ

Miljö/hållbarhet

- De centrumnära alternativen innebär intrång i ett idag obebyggt område. Alternativen påverkar omgivningen i olika stor omfattning beroende på lokalisering och utformning av järnvägslinjen och järnvägsstationen. Utformning med vändslinga innebär ett större intrång än om stationen utformas med en säckstation.
- Områden som berörs är bland annat:
 - Rennäring
 - Naturmiljö, våtmarker
 - Natura 2000-områden (*alternativ UA Fpl, UA Fpl-KNC*)
 - Riksintresse kulturmiljö, fornlämningar
 - Boendemiljö, buller- och vibrationer
 - Landskap och gestaltning
 - Rekreation och friluftsliv
 - Riksintressen för näringsliv och infrastruktur

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Centrumnära utredningsalternativ

Rennäring

De centrumnära alternativen ligger inom Laevas och Gabna samebyar och inom riksintresseområde för rennäringen, vilket bland annat innebär påverkan på:

- Flyttleder av riksintresse
- Områden utpekade som rastbete
- Ökat markintrång i riksintresseområdet och försvårande av flyttningar i området.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

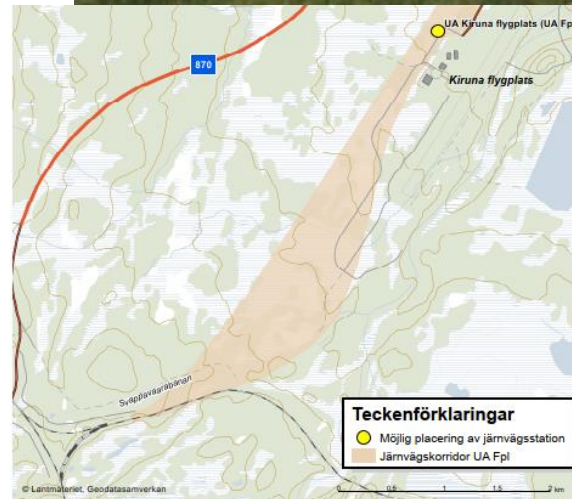
Kiruna Flygplats (UA Fpl)

Placering av stationen

- Vid Kiruna flygplats, cirka 3,5 km söder om Kiruna nya centrum.

Föreslagen utformning

- Säckstation alternativt genomgångslösning via vändslinga
- Säckstation: ca 4,5 km ny järnväg anläggs fram till stationsområdet
- Vändslinga: ytterligare ca 3,5 km ny järnväg anläggs
- Stationen kan byggas med ett eller två spår och med en eller två plattformar beroende på utformning av stationen.

Vy mot flygplatsen och Kiruna, foto Trafikverket 2011

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kiruna flygplats (UA Fpl)

Föreslagen utformning:

Tillgänglighet

- En anslutning av flygplatsen ger möjlighet att integrera tågtrafiken med flyget.
- Stationsområdet ansluter via Flygplatsvägen till Kiruna.
- Alternativet förutsätter anslutande busstrafik till Kiruna.
- Ny gång- och cykelväg anläggs från stationen till stadsbebyggelse i Kiruna

Funktion/kapacitet

- Alternativet innebär längre restid för de resenärer som inte har Kiruna som slutdestination.

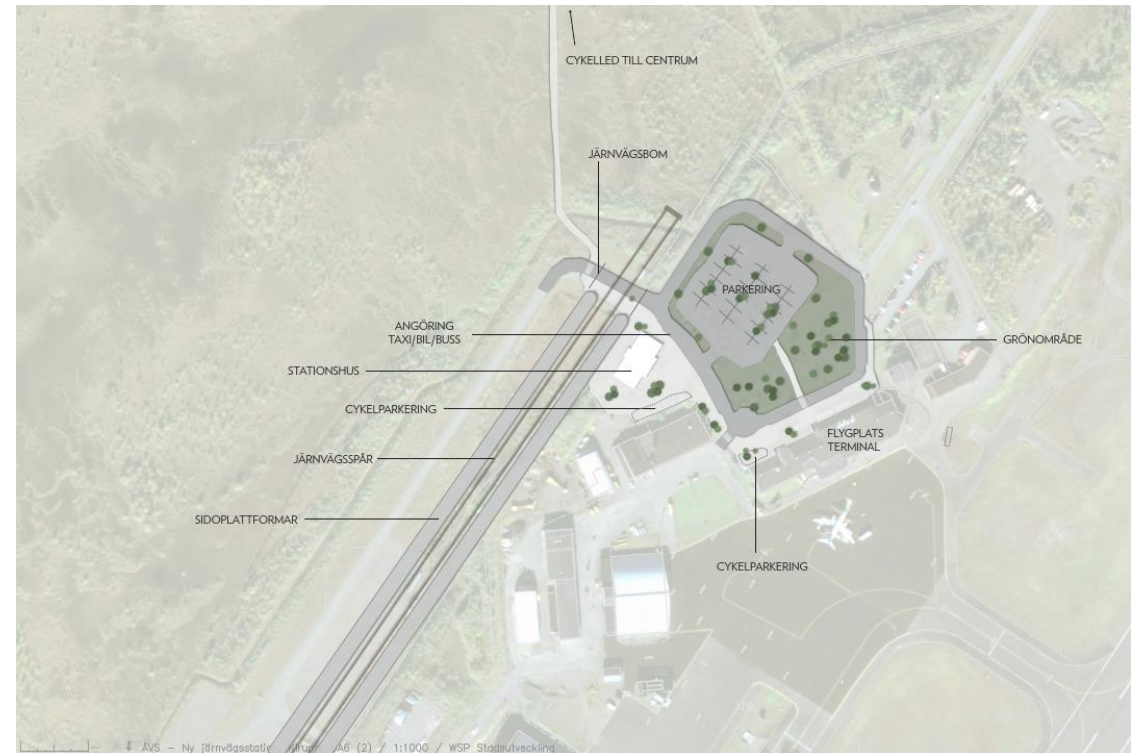

Illustration utformning av stationsområde vid Kiruna flygplats, rapport Lokalisering av Kiruna järnvägsstation TRV 2014/75904.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kiruna Nya centrum (UA KNC)

Placering av stationen

- Strax söder om eller vid Kiruna nya centrum
- Avstånd till nya centrum: 0-1 km beroende på stationsplacering

Föreslagen utformning

- Säckstation söder eller norr om väg 870, ca 6-7 km ny järnväg anläggs fram till stationsområdet
- Alternativt utformas järnvägen med vändslinga söder om nya centrum; ytterligare ca 3,5 km ny järnväg anläggs.
- Alternativet påverkar befintlig infrastruktur och kräver åtgärder för bl a nya planskilda korsningar mellan vägar och den nya järnvägen.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kiruna Nya centrum (UA KNC)

Tillgänglighet

- Stationsområdet ansluter till Kiruna via befintligt vägnät.
- Möjlighet till goda förbindelser med gång- och cykelväg från stationen till centrala målpunkter i Kiruna

Funktion/kapacitet

- Alternativet innebär längre restid för de resenärer som inte har Kiruna som slutdestination.

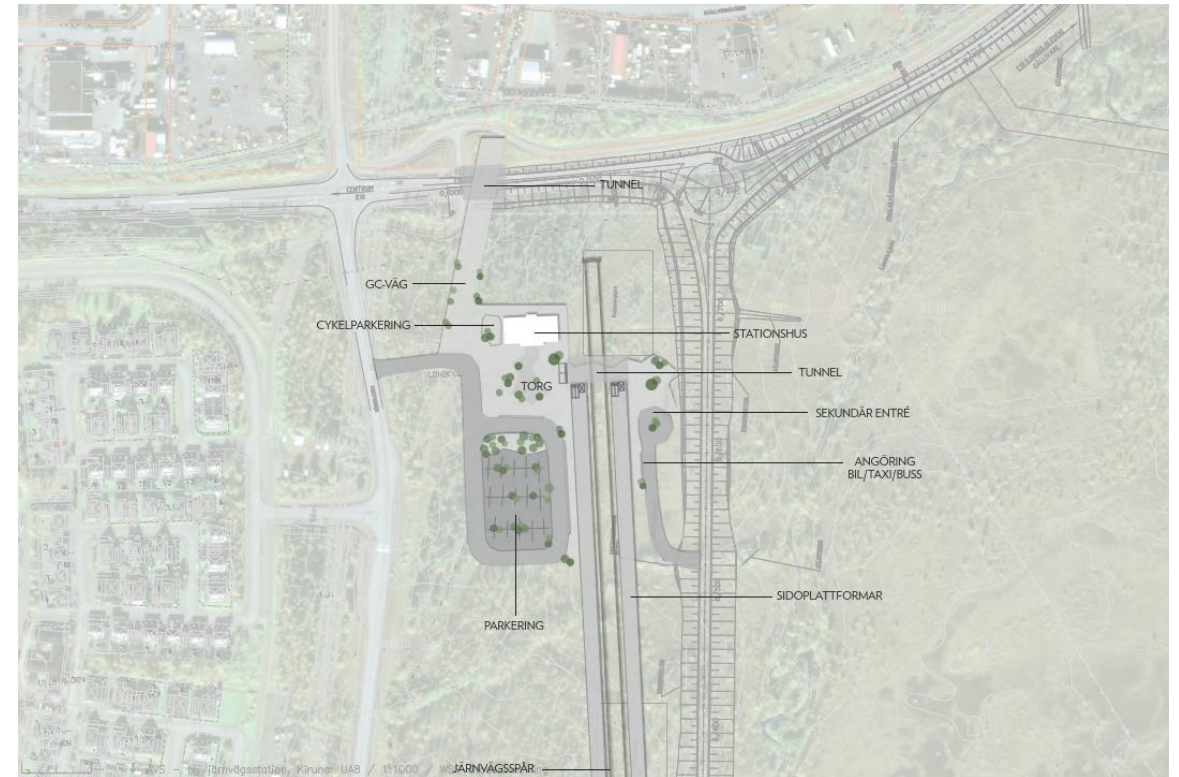

Illustration utformning av stationsområde vid Kiruna nya centrum, säckstation väster om väg 870, rapport Lokalisering av Kiruna järnvägsstation TRV 2014/75904.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kiruna nya centrum via Flygplatsen (UA Fpl-KNC)

Placering av stationen

- Alternativet innebär att sträckningen med station vid flygplatsen förlängs in mot Kiruna nya centrum vilket ger möjlighet till resandeutbyte vid båda platserna.
- Avstånd till nya centrum 0 km

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kiruna nya centrum via Flygplatsen (UA Fpl-KNC)

Föreslagen utformning

- En hållplats för resandeutbyte anläggs vid Kiruna flygplats och en järnvägsstation (säckstation) anläggs vid Kiruna nya centrum.
- Förutom växlar, spår, plattformar etc. för hållplatsen och stationen behöver alternativet kompletteras med ca 7-8 km ny järnväg.
- Alternativet påverkar befintlig kvartersstruktur och infrastruktur och kräver åtgärder för bl a nya planskilda korsningar mellan vägar och den nya järnvägen.

Vy över Kiruna nya centrum, foto Trafikverket 2020.

BESKRIVNING AV ALTERNATIV

Kiruna nya centrum via Flygplatsen (UA Fpl-KNC)

Tillgänglighet

- Anslutning både till flygplatsen och till centrala Kiruna ger en mycket god tillgänglighet till målpunkter.
- En anslutning av flygplatsen ger möjlighet att integrera tågtrafiken med flyget.
- Möjlighet till goda förbindelser med gång- och cykelväg från stationen till centrala målpunkter i Kiruna

Kapacitet/funktion

- Resandeuppehåll vid två platser innebär längre restider, särskilt för de resenärer som inte har Kiruna som slutdestination.

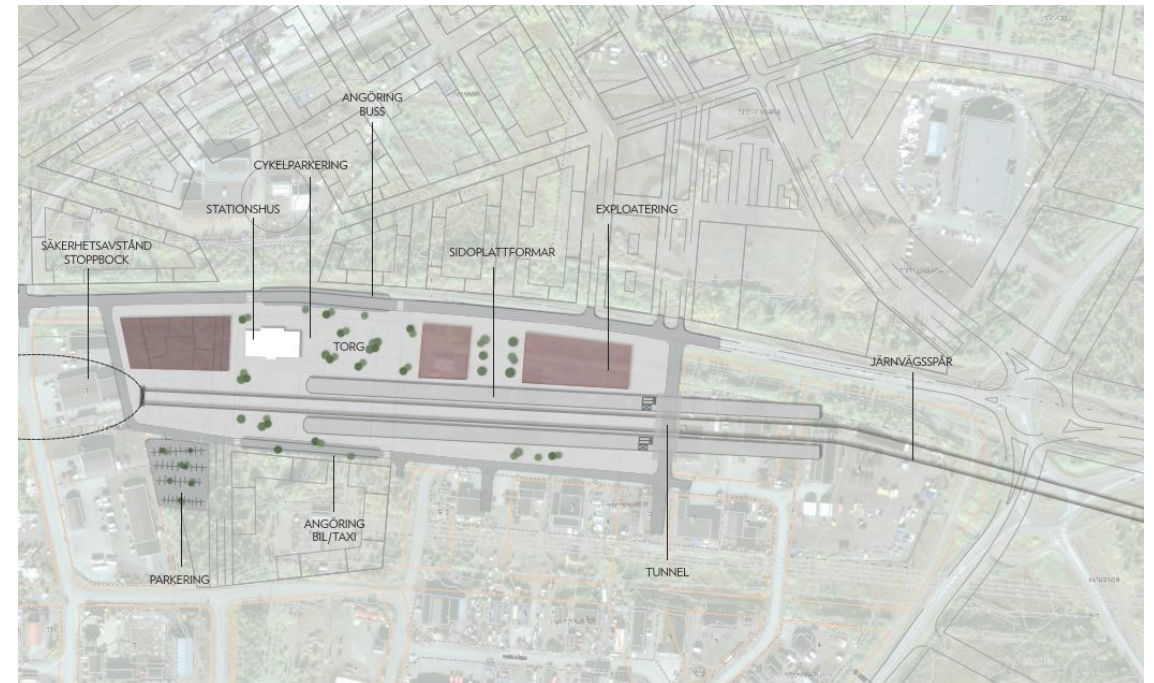

Illustration utformning av stationsområde vid Kiruna nya centrum, säckstation parallellt med Malmvägen, rapport Lokalisering av Kiruna järnvägsstation TRV 2014/75904.

Fortsatt arbete

FORTSATT ARBETE

Järnvägsplan – skede val av lokalisering

I Trafikverkets fortsatta arbete med järnvägsplanen – skede val av lokalisering kommer bland annat följande områden att utredas vidare:

- Mer detaljerade studier av järnvägslinjer och utformning av järnvägsstationen för att säkerställa att **funktionskrav** och **tekniska krav** uppfylls
- Fortsatta studier av **miljöpåverkan** för de olika alternativen. Effekter och konsekvenser kommer att beskrivas djupare och åtgärder för att lindra miljöpåverkan kommer att utredas vidare.
- **Ekonomi**, uppdaterade anläggningskostnadskalkyler och klimatkalkyler

FORTSATT ARBETE

Järnvägsplan – skede val av lokalisering

- Utifrån projektets **ändamål** och **lokaliseringsmål** kommer en bedömning av måluppfyllelse att göras för alternativen och en **samlad bedömning** redovisas.
- **Samråd** sker fortlöpande genom hela planprocessen.
- **Successiva bortval** av alternativ kommer att göras i processen.

Information om projektet läggs kontinuerligt ut på projektets webbplats:

www.trafikverket.se/kiruna-jarnvagsstation

Hör av dig till oss!

Synpunkter kan lämnas via post, e-post och via webbplatsen. Ange ärendenummer TRV 2020/71233.

Postadress:

Ärendemottagningen, Investering
Box 810
781 28 Borlänge

E-postadress:

investeringsprojekt@trafikverket.se

Senast den **3 november 2020** önskar vi få in dina synpunkter i det inledande samrådet.

Vi vill ha
era synpunkter!

